

Sygn. akt I C 1273/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

T., dnia 9 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Dominika Czarnecka

Protokolant: Marta Antonowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2016 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kwidzynie

przeciwko J. B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 31 046, 99 zł (trzydzieści jeden tysięcy czterdzieści sześć złotych 99/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 29 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 981,94 zł (tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych 94/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

IV. oddala wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 1273/15

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Kwidzynie wniósł o zasądzenie od pozwanego J. B. kwoty 34 200,72 zł wraz z ustawowym odsetkami od dnia 29 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany działał jako komornik przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie. W 2006 r. wszczął egzekucję w sprawie I Km 210/06 przeciwko (...) sp. zo.o. w S.. W toku egzekucji swoim zaniechaniem doprowadził do poszkodowania Z. J. (1), który toczył spór sądowy niezakończony jeszcze wówczas wobec w/w spółki, na łączną kwotę 114 396,86 zł. Na skutek niezwrócenia w terminie wniosku o wykonanie zabezpieczenia spowodował szkodę Z. J. (1) w postaci uniemożliwienia późniejszej egzekucji roszczenia stwierdzonego prawomocnym wyrokiem Sądu. W wyroku z dnia 7 listopada 2012 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie I ACa 391/12 zasądził solidarnie na rzecz Z. J. (1) od pozwanych J. B. i Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kwidzynie sumę 114 396,86 zł wierzytelności głównej oraz odsetek ustawowych od dnia 4 grudnia 2010 r. Odpowiedzialność Sądu Rejonowego w Kwidzynie wynikała z art. 23 ust. 1 i 3 w zw. z art. 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. W dniu 18 grudnia 2012 r. Z. J. (1) wezwał Sąd Rejonowy w Kwidzynie do zapłaty wierzytelności w kwocie 114 396, 86 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie wypłacił Z. J. (1) łączną sumę odszkodowania opiewająca na 145

443, 85 zł, w związku zaś z możliwością realizowania roszczenia zwrotnego, wobec ponoszącego winę pozwanego, Sąd Rejonowy wystosował wezwanie do zapłaty w dniu 31 grudnia 2012 r. Ubezpieczyciel w imieniu pozwanego wypłacił 1/2 kwoty głównej, czyli 57 198, 43 zł wynikającej z wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 listopada 2012 r. W dniu 11 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy wystosował kolejne wezwanie do (...) Spółki Akcyjnej opiewające na kwotę 88 245,42 zł do. W odpowiedzi z dnia 25 kwietnia 2013 r. ubezpieczyciel zobowiązał się do wypłaty kolejnej 1/2 sumy tytułem głównej wierzytelności wynikającej z wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie I ACa 391/12, co uczynił dnia 29 kwietnia 2013 r., stwierdzając, że nie ma podstaw do wypłaty kwoty żądanej tytułem odsetek, jakie przysługiwałyby Sądowi Rejonowemu, gdyż szkoda objęta ubezpieczeniem dotyczy wyłącznie poszkodowanego. Sąd Rejonowy w dniu 9 sierpnia 2013 r. wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty. Ostateczne wezwanie do zapłaty nastąpiło w dniu 1 września 2014 r., jednakże pozwany nie wykazał woli dokonania płatności. Brak zwrotu kwoty 34 200,72 zł na rzecz powoda jest niezasadny. Roszczenie regresowe znajduje swą podstawę w treści art. 441 § 3 k.c. zważywszy na brak winy powoda, który naprawił szkodę wyrządzoną wyłącznie przez pozwanego. Winę pozwanego przesądził zaś Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie I ACa 391/12.

W dniu 8 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w Tczewie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, żądając oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania. Pozwany wskazał, że skoro podstawą odpowiedzialności jest art. 23 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, a nie przepis art. 441 § 1 k.c. również roszczenie regresowe nie może wynikać z przepisu art. 441 k.c., lecz z art. 376 § 1 k.c. Skarżący wskazał nadto, że Sąd Apelacyjny zajmował się już kwestią odpowiedzialności powoda związanej z nierozpoznaniem przez ten Sąd wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych z uwagi na odpowiedzialność na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy o komornikach sądowych egzekucji. W ocenie pozwanego zaniechanie rozpoznania tego wniosku jest zawinieniem także powoda, skutkującym jego odpowiedzialnością odszkodowawczą.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2006 r. pozwany będący komornikiem rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie wszczął egzekucję w sprawie I Km 210/06 przeciwko (...) spółce z o.o. w S. na wniosek B. K.. Z. J. (1) był prezesem zarządu egzekwowanej spółki, przeciwko której od kwietnia 2005 r. prowadził proces cywilny o ustalenie i zapłatę kwoty 178 600 zł. Uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) z dnia 9 października 2006 r. Z. J. został odwołany z zarządu, a w jego miejsce powołano R. R.. Z. J. wniósł przeciwko wymienionej spółce pozew o uchylenie powyższych uchwał do Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku w sprawie V GC 294/07. Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku udzielił Z. J. w jego sprawie o zapłatę prowadzonej pod sygn. akt IX GC 195/06 zabezpieczenia roszczenia przez zajęcie części wierzytelności, przysługującej obowiązanej spółce w sprawie I Km 210/06 wobec Komornika Sądowego działającego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie z tytułu zwrotu kwoty uzyskanej z egzekucyjnej sprzedaży nieruchomości, a pozostałej po zaspokojeniu wierzyciela B. K.. W dniu 9 maja 2007 r. Z. J. złożył odpis postanowienia w kancelarii pozwanego Komornika z wnioskiem o realizację zabezpieczenia. Pismem z dnia 11 maja 2007 r. pozwany Komornik zobowiązał w/w do uiszczenia opłaty od tego wniosku w kwocie 3 572 zł w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku. Pismo to doręczono Z. J. w dniu 22 maja 2007 r. Pismem datowanym na 25 maja 2007 r. (data wpływu 25 czerwca 2007 r.) Z. J. wniósł do Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie IX GC 195/06 wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych związanych z wykonaniem zabezpieczenia, o czym pismem datowanym na ten sam dzień (data wpływu do kancelarii (...) - 25 czerwca 2007r.) poinformował komornika, prosząc o niezwracanie wniosku. Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2007r. Sąd Okręgowy w Gdańsku uznał swoją niewłaściwość do rozpoznania sprawy IX GC 195/06 i przekazał ją do Sądu Rejonowego w Kwidzynie - Sądowi Pracy. Sąd Okręgowy bez rozpoznania wniosku powoda o zwolnienie od kosztów sądowych po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie własności przekazał akta sprawy Sądowi Rejonowemu w Kwidzynie, po czym na skutek wniosku Z. J. postanowieniem z dnia 14 listopada 2007r. przekazał ją do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Katowice - Zachód - Sądowi Pracy. Sąd ten uwzględnił powództwo. Wyrok uprawomocnił się z dniem 28 lipca 2008 r. Egzekucja okazała się bezskuteczna i z tej przyczyny została umorzona postanowieniem właściwego komornika z dnia 24 marca 2009 r. Z. J. w konsekwencji prawomocnego wyroku zaocznego z dnia 4 października 2007 r. Sądu

Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku, uchylającego uchwały organów spółki (...) z dnia 9 października 2006 r. pozbawiające Z. J. funkcji w zarządzie tej spółki, złożył wniosek o zmianę stosownych wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym, których dokonano w dniu 6 sierpnia 2008 r. W tym samym czasie pozwany prowadził egzekucję w sprawie I Km 210/06. W toku postępowania doszło do egzekucji z nieruchomości dłużnika, objętej prawem użytkownika wieczystego co do gruntu i prawem własności zabudowań znajdujących się na tej nieruchomości. Przeprowadzona została sprzedaż licytacyjna. W dniu 6 września 2007 r. komornik wydał postanowienie, w którym ustalił, że podziałowi podlega suma uzyskana z egzekucji w kwocie 196 721,31 zł. Po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu planu podziału pozwany dokonał stosownych wypłat na rzecz wierzycieli spółki, a kwotę 114 396, 86 zł przelał na rachunek bankowy wskazany przez R. R.. Zarządzeniem z dnia 1 kwietnia 2008 r. pozwany zwrócił powodowi jego wniosek o wykonanie zabezpieczenia z uwagi na brak opłaty. Po powzięciu informacji o wypłacie kwoty pozostałej z egzekucji R. R. Z. J., działając za spółkę (...), wystąpił o zwrot tej kwoty. Wyrokiem z dnia 17 marca 2010 r. w sprawie IX GC 364/09 Sąd Okręgowy zasądził od R. R. na rzecz (...) spółki z o.o. kwotę 114 396,86 zł. Egzekucja z tego tytułu wykonawczego okazała się bezskuteczna. W tych warunkach Z. J. wytoczył przeciwko pozwanym Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w Gdańsku i Sądowi Rejonowemu w Kwidzynie oraz J. B. powództwo o zapłatę kwoty 172 163, 59 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 grudnia 2008 r.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił to powództwo. Wyrokiem z dnia 7 listopada 2012 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził solidarnie od pozwanych J. B. i Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kwidzynie kwotę 114 396, 86 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części. Sąd oddalił powództwo i apelację w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach postępowania.

(dowód: okoliczności w części bezsporne; wyrok i uzasadnienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie I ACa 391/12 - k. 9-27; wniosek o dokonanie zabezpieczenia - k. 146; wezwanie do usunięcia braków formalnych wniosku o zabezpieczenie i dowód jego doręczenia - k.147-147 v; zwrot wniosku o zabezpieczenie wraz z dowodem jego odbioru - k. 152 - 152 v; wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych - k. 133; pismo zawierające prośbę o niezwracanie wniosku o zabezpieczenie - k. 148-149, pismo informujące pozwanego - k. 131; postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 1 czerwca 2007 r. w sprawie IX GC 195/06 - k.191; pismo o przekazaniu akt Sądowi Rejonowemu w Kwidzynie - k. 135; zarządzenie Przewodniczącego IV Wydziału Pracy sądu Rejonowego w Kwidzynie - k. 136; pismo Sądu Rejonowego w Kwidzynie kierowane do Z. J., dowód doręczenia i odpowiedź na to pismo - k. 137 - i 140; postanowienie Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 14 listopada 2007 r. i dowody jego doręczenia - k. 141-143; zarządzenie z dnia 14 grudnia 2007 r. - k. 144; pismo przewodnie do przesłanych akt do Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach - k. 14; częściowe zeznania pozwanego - k. 111- 111v).

Powód zapłacił Z. J. zasądzoną kwotę 114 396, 86 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 4 grudnia 2010 r. do dnia, tj. łącznie kwotę 145 483, 85 zł.

(dowód: okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 7 stycznia 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 145 443, 85 zł w terminie 7 dni od odebrania wezwania. W dniu 17 stycznia 2013 r. (...) S. A. w W., u którego był ubezpieczony pozwany, wypłacił powodowi kwotę 57 198, 43 zł. Pismem z dnia 25 stycznia 2013 r. wezwano ponownie pozwanego do zapłaty kwoty 88 245, 42 zł. Następnie pismem z dnia 11 kwietnia 2013 r. wezwano (...) S. A. w W. do zapłaty kwoty 88 286, 16 zł z odsetkami. W odpowiedzi (...) dopłaciło kwotę 57 198, 43 zł, twierdząc, że nie przejmuje swojej odpowiedzialności z tytułu odsetek, po czym ponownie zostało wezwane do zapłaty kwoty 34 200, 72 zł z odsetkami. Pismem z dnia 23 lipca 2013 r. (...) odmówiło wypłaty, wskazując, że nie ma podstaw, by wypłaciło należność z tytułu odsetek czy też kosztów sądowych. W pismach z dnia 9 sierpnia 2013 r. i 1 września 2014 r. ponownie wezwano pozwanego do zapłaty kwoty 34 200, 72 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 7 stycznia 2013 r. - k. 29, wezwanie do zapłaty z dnia 25 stycznia 2013 r. - k. 30, wezwanie do zapłaty z dnia 11 kwietnia 2013 r. - k. 31-32, pismo z dnia 25 kwietnia 2013 r. - k. 33-34, wezwanie z dnia

18 czerwca 2013 r. - k. 35-36, pismo z dnia 23 lipca 2013 r. - k. 37, wezwanie do zapłaty z dnia 9 sierpnia 2013 r. - k. 38, wezwanie do zapłaty z dnia 1 września 2014 r. - k. 39).

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy był w części bezsporny, tj. co do źródła odpowiedzialności stron postępowania, okoliczności, w jakich powstała oraz stwierdzenia jej prawomocnym orzeczeniem Sądu.

Sąd ustalił go nadto w oparciu o przedstawione przez powoda kserokopie dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez reprezentującego go zawodowego pełnomocnika, które Sąd uznał za wiarygodne - ich treść nie została w żadnym zakresie zakwestionowana przez strony procesu.

Stan faktyczny Sąd ustalił także recypując ustalenia poczynione przez Sąd Apelacyjny w sprawie I ACa 391/12 w zakresie, w jakim stanowiły one kanwę wydanego przez ten Sąd orzeczenia. Chodzi tu zatem o sekwencję zdarzeń, które umożliwiły Sądowi Apelacyjnemu przypisanie odpowiedzialności stronom niniejszego postępowania, a w szczególności pozwanemu. Zauważyć bowiem trzeba, że moc wiążąca wyroku i postanowienia orzekającego co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym, dotyczy w zasadzie związania treścią jego sentencji a nie uzasadnienia (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1976 r. III PR 187/76, OSPiKA 1978, poz. 45, z dnia 4 grudnia 2009 r. III CZP 97/09, OSNC 2010/6/88 i z dnia 13 stycznia 2000 r. II KKN 655/98, niepubl.), jednakże, jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 marca 2003 r. III CZP 97/02 (OSNC 2003/12/160), sąd nie jest związany ustaleniami wynikającymi z uzasadnienia orzeczenia w takim zakresie, w jakim nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia zawartego w wyroku. Jest natomiast związany wskazanymi w uzasadnieniu ustaleniami mającymi wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, w szczególności ustaleniami prejudycjalnymi, których skutkiem było wydanie określonego wyroku lub postanowienia orzekającego co do istoty sprawy. Prawomocność materialna orzeczenia wyraża się w nakazie przyjmowania przez sądy rozstrzygające inne sprawy, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z wcześniejszego orzeczenia sądu, przy czym również dla określenia granic prawomocności materialnej orzeczenia mogą mieć znaczenie, wskazane wyżej okoliczności objęte jego uzasadnieniem (porównaj między innymi cytowany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r. II CSK 452/06). Posiłkowo Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach spraw: Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach, tj. VI P 34/08 oraz komorniczych, tj. Km 210/06 i Km 597/07, których uwierzytelnione odpisy, dołączono do akt i których treść, zresztą nienegowana przez strony postępowania, była spójna z ustaleniami poczynionymi w wyżej wymienionej sprawie prowadzonej przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku, stanowiąc li tylko ich częściowe uzupełnienie.

Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego w zakresie, w którym były one spójne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów. W istocie za niewiarygodne Sąd uznał jedynie tę ich część, w której pozwany Komornik zeznał, że niezwrócenie wniosku o zabezpieczenie podyktowane było oczekiwaniem na rozpoznanie przez Sąd wniosku o zwolnienie od kosztów, co zostanie szerzej omówione w dalszej części rozważań.

Sporna pomiędzy stronami pozostawała kwestia dopuszczalności zastosowania w realiach sprawy art. 441 § 3 k.c. jako podstawy rozliczeń regresowych między stronami, której pozytywne przesądzenie pozwoliło w okolicznościach sprawy uznać żądanie pozwu za uzasadnione w części.

Przechodząc do oceny prawnej roszczenia powoda wskazać należy, że po pierwsze wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie I ACa 391/12 przesądził kwestię odpowiedzialności w sprawie pozwanego Komornika i Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kwidzynie, jako jej podstawę wskazując art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 1138 - zwanej dalej "u.k.s.c.") co do pierwszego z wymienionych pozwanych i art. 23 ust. 3 tej ustawy co drugiego ze wskazanych pozwanych. W świetle tych przepisów komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności (art. 23 ust. 1 u.k.s.c.). Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem (art. 23 ust. 3 u.k.s.c.) Odpowiedzialność odszkodowawcza komornika uregulowana w komentowanym przepisie jest odpowiedzialnością deliktową, której przesłanką jest

działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika (por. wyrok SN z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 279/09, LEX nr 585901). Za szkodę wyrządzoną przez komornika solidarną odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa. Odpowiedzialność Skarbu Państwa jako dłużnika solidarnego zachodzi w razie zaistnienia wszystkich z przedstawionych przesłanek warunkujących skuteczne dochodzenie odszkodowania od komornika. Ze względu na konstrukcję solidarności, poszkodowany może według własnego wyboru domagać się naprawienia szkody od Skarbu Państwa i komornika bądź też od każdego z nich z osobna. Zaistniała odpowiedzialność solidarna komornika i Skarbu Państwa trwa do momentu zupełnego zaspokojenia wierzyciela. W tym okresie czasu każdy z dłużników, tak komornik, jak i Skarb Państwa odpowiada w całości za szkodę. Natomiast roszczenia regresowe między tymi podmiotami współodpowiedzialnymi za szkodę są niezależne od zasad i podstaw prawnych ich odpowiedzialności. Przybierają one postać tzw. regresu technicznego. Rozliczenie roszczeń regresowych między komornikiem a Skarbem Państwa następuje według reguł przewidzianych w § 2 i 3 art. 441 k.c. Do roszczeń regresowych pomiędzy Skarbem Państwa i komornikiem należy zatem stosować art. 441 § 2 i 3 k.c., nie zaś jak twierdzi pozwany art. 376 § 1 k.c.

W następnej kolejności do rozważenia pozostaje kwestia zakresu odpowiedzialności stron niniejszego postępowania ukonstytuowanej w znajdującym zastosowanie art. 441 § 3 k.c. W zgodzie z tym przepisem ten, kto naprawił szkodę, za którą jest odpowiedzialny mimo braku winy, ma zwrotne roszczenie do sprawcy, jeżeli szkoda powstała z winy sprawcy. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym kontekście, nie budzi zdaniem Sądu wątpliwości co do zawinionego działania pozwanego odpowiedzialnego na zasadzie wskazanej w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie I ACa 391/12. P. wskazać należy, że po upływie wniosku Z. J. o wykonanie postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia powództwa o zapłatę (k. 146) pozwany Komornik wydał w dniu 11 maja 2007 r. doręczone Z. J. w dniu 22 maja 2007 r. (k. 147 i 147 v) zarządzenie w swej treści wzywające go do uiszczenia opłaty od tego wniosku w terminie tygodniowym pod rygorem jego zwrotu. Pismem datowanym na 25 maja 2007 r. Z. J. złożył do pozwanego wniosek o niedokonywanie zwrotu jego wniosku o zabezpieczenie. Wskazał, że sytuacja majątkowa i rodzinna nie pozwala mu na uiszczenie opłaty od tego wniosku, wobec czego złożył wniosek do Sądu Okręgowego w Gdańsku o zwolnienie go od kosztów sądowych (k. 148). Komornik zwrócił wniosek o zabezpieczenie dopiero w dniu 1 kwietnia 2008 r. jako nieopłacony. Wcześniej zaś sprzedał na pierwszej licytacji w sprawie I Km 210/06 nieruchomość, przy czym środki z tej sprzedaży były objęte zabezpieczeniem. W tym stanie rzeczy pozwany kwotą 114 396, 86 zł wypłacił w dniu 11 grudnia 2007 r. osobom wskazanym przez R. R., nie uwzględniając Z. J. w planie podziału i nie wydając uprzednio żadnej decyzji procesowej w przedmiocie wniosku o zabezpieczenie złożonego w sprawie I Km 597/07. Doręczenie powodowi zarządzenia o zwrocie tego wniosku dopiero w kwietniu 2008 r., po zwrocie kwoty 114 396, 86 zł (niezabezpieczeniu jej w depozycie), uniemożliwiło Z. J. podjęcie działań, które spowodowałyby pozostawienie tych środków w depozycie organu egzekucyjnego. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny wydał wyrok przesądzający odpowiedzialność pozwanego, którego działanie doprowadziło do wyrządzenia szkody w majątku Z. J., który mimo uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko spółce (...) nie miał już możliwości wyegzekwowania należnego mu świadczenia. Działanie Komornika było niewątpliwie niezgodne z prawem, czego wymaga przypisane mu odpowiedzialności na podstawie art. 23 u.k.s.c. W niniejszym postępowaniu przesądzić jednak należało kwestię zawinienia stron niniejszego postępowania w ich działaniu tudzież zaniechaniu implikującym szkodę. Wina, podobnie jak bezprawność, także nie ma swej ustawowej definicji. Przeważa obecnie teoria normatywna, według której wina oznacza możliwość postawienia danej osobie zarzutu, że nie zachowała się prawidłowo (czyli zgodnie z prawem i zasadami współżycia społecznego), chociaż mogła i powinna tak się zachować. Tradycyjnie wyodrębnia się dwa rodzaje winy. Pierwszym jest wina umyślna (zamiar, dolus), która polega na tym, że sprawca chce dokonać czynu bezprawnego albo przynajmniej godzi się na to, zmierzając swoim zachowaniem do innego niż ten czyn rezultatu. Drugim rodzajem jest wina nieumyślna (niedbalstwo, culpa), która oznacza niezachowanie należytej staranności i zachodzi zarówno wtedy, gdy sprawca miał świadomość, że jego zachowanie może okazać się bezprawne, ale lekkomyślnie przypuszczał, że żadna szkoda z tego zachowania nie wyniknie, jak i wówczas, gdy sprawca nie miał takiej świadomości, choć ją mieć powinien. Sekwencja zdarzeń, która doprowadziła do powstania szkody w majątku Z. J., w ocenie Sądu Rejonowego, wskazuje na zawinione działanie Komornika, które znamionuje nienależyta staranność, wyrażająca się co najmniej w braku świadomości implikacji jego zachowań w postaci szkody, mimo że takiej świadomości należało od niego wymagać. Zauważyć bowiem trzeba, że pozwany jest doświadczonym Komornikiem, który prowadził

szereg postępowań egzekucyjnych. Winien był zatem wiedzieć, że brak decyzji w przedmiocie wniosku o wykonanie zabezpieczenia może powodować w realiach sprawy nieodwracalne, negatywne skutki. Co istotne, z przepisu art. 45 ust. 1 u.k.s.c. wynika, że bezskuteczny upływ terminu do uiszczenia opłaty powoduje zwrot wniosku o zabezpieczenie mocą zarządzenia komornika, które doręcza się tylko wnioskodawcy (art. 130 § 2 i 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Z bezskutecznością tą mamy do czynienia również w wypadku uiszczenia w terminie tylko części należnej opłaty. Jeżeli w wyznaczonym przez komornika terminie do uiszczenia opłaty wnioskodawca złożył do sądu wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, wezwanie to traci moc. W razie zwrotu, odrzucenia lub oddalenia wniosku o zwolnienie od tych kosztów komornik ponownie wzywa do uiszczenia opłaty od wniosku o wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia. Zaakcentować jednak należy, że o złożeniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w opisanym wypadku wnioskodawca powinien zawiadomić komornika, aby uniknąć zwrotu wniosku o zabezpieczenie. W realiach sprawy termin do uiszczenia opłaty minął w dniu 29 maja 2007 r. (wezwanie odebrano w dniu 22 maja 2007 r.). Z. J. nie uiszczył jednak opłaty w zakreślonym terminie, jak i nie złożył w tym terminie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, a przede wszystkim nie poinformował o tym komornika celem uniknięcia owego zwrotu. Z prezentaty pisma kierowanego do komornika o niedokonywanie zwrotu wniosku wynika, że do kancelarii wpłynęło ono dopiero 25 czerwca 2007 r., zatem ponad miesiąc od wezwania. Identyczna data widnieje na prezentacie wniosku o zwolnienie od kosztów kierowanego do Sądu Okręgowego w Gdańsku. W realiach sprawy pozwany Komornik winien był zatem zwrócić wniosek o zabezpieczenie już w dniu 30 maja 2007 r., czego nie zrobił i tym samym uniemożliwił wierzycielowi bądź to ewentualne wyeliminowanie tej decyzji, w drodze jej zaskarżenia, bądź to zebranie środków na opłacenie wniosku o zabezpieczenie celem ponowienia go. Jednocześnie Komornik prowadził egzekucję z nieruchomości objętej zabezpieczeniem i podzielił uzyskane z niej środki bez uwzględnienia wierzyciela (Z. J.), mimo że wiedział, iż wniosek o zabezpieczenie jest nierozpoznany. Komornik jako profesjonalista powinien był zatem liczyć się z konsekwencjami swych działań i zaniechań. Wystarczające w tej sytuacji byłoby przestrzeganie bezwzględnie obowiązujących przepisów, takich jak choćby art. 45 u.k.s.c., czego od organu egzekucyjnego należy wymagać. Uchybienie temu powoduje, że można postawić mu zarzut, iż nie zachował się prawidłowo, mimo że mógł i powinien był. Nieuprawniona jest w okolicznościach sprawy argumentacja pozwanego, że z rozpoznaniem wniosku o zabezpieczenie czekał do wydania przez Sąd orzeczenia w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, skoro zobligowany był zwrócić wniosek po upływie tygodnia od doręczenia wierzycielowi wezwania o zapłatę. Poza tym pozwany zwrócił ten wniosek w kwietniu 2008 r. po zakończonej egzekucji w sprawie I Km 201/06, mimo że, jak sam zeznał na rozprawie, wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych nadal pozostał nierozpoznany.

Brak jest natomiast, w ocenie Sądu Rejonowego, podstaw do przypisania powodowi znamionujących się zawinieniem zachowań, które miały doprowadzić do powstania szkody w majątku Z. J. i które pozwany wiąże z nierozpoznaniem wniosku o zwolnienie od kosztów związanych z zabezpieczeniem. Zauważyć bowiem trzeba, że akta sprawy zostały przekazane przez Sąd Okręgowy w Gdańsku Sądowi Rejonowemu w Kwidzynie w dniu 12 września 2007 r. (data faktycznego wpływu do Sądu - k. 135). Zarządzeniem z dnia 24 września 2007 r. wpisano sprawę do rep. IV P pod sygnaturą akt IV P 131/07 (k. 136). Pismem z dnia 22 października 2007 r., doręczonym Z. J. w dniu 29 października 2007 r. (k. 137 i 139) zwrócono się do Z. J. z zapytaniem, czy stosownie do treści art. 461 § 3 k.p.c. zgłasza wniosek o przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu Katowice - Zachód w Katowicach. W odpowiedzi, która wpłynęła w dniu 3 listopada 2007 r. (k. 140) Z. J. złożył wniosek o takie przekazanie sprawy. Postanowieniem z dnia 14 listopada 2007 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach (k. 141); akta przesyłając po uprawomocnieniu się orzeczenia o przekazaniu wraz z pismem przewodnim z dnia 4 stycznia 2008 r. (k. 145). W tych okolicznościach nie sposób powodowi zarzucić, że zachował się nieprawidłowo. Brak jest bowiem przepisu, który na etapie postępowania, na jakim sprawa do niego trafiła, nakazuje w pierwszej kolejności rozpoznanie wniosku o zwolnienie od kosztów. W sprawie zostały zaś podjęte czynności mające na celu przygotowanie jej do rozpoznania, które powinno obejmować w szczególności badanie, czy sąd jest właściwy do jej rozpoznania. W rezultacie sprawę przekazano według właściwości ze względów celowościowych. Niezależnie od tego czynności te Sąd podejmował szybko i sprawnie, a zatem to tylko zawinione działanie Komornika, który nie zwrócił wniosku o zabezpieczenie mimo wyraźnego nakazu statuowanego w art. 45 u.k.s.c. i sfinalizował egzekucję w sprawie I Km 210/06, nie zabezpieczając pozostałej kwoty w depozycie sądowym, spowodowało pokrzywdzenie Z. J.. Z tych przyczyn, w świetle art. 441 § 3 k.c., uaktualnił się obowiązek pozwanego zwrotu kwoty uiszczonej przez powoda na

rzecz Z. J., jednakże tylko co do wysokości równej 31 046, 99 zł, która stanowi różnicę pomiędzy kwotą zapłaconą przez powoda Z. J., tj. 145 443, 85 zł a kwotą zwróconą mu przez ubezpieczyciela pozwanego, tj. 114 396, 86 zł. Brak jest natomiast podstaw do żądania przez powoda dalszej kwoty, tj. 3 153, 73 zł (34 200, 72 zł - 31 046, 99 zł), bowiem powód nie wskazał, z jakiego tytułu jej żąda. Prawdopodobnie są to skapitalizowane odsetki, jednakże powód tego nie wyartykułował. Treść uzasadnienia pozwu nakazuje wręcz domniemywać, że chodzi li tylko o różnicę kwoty wypłaconej przez powoda Z. J. i zwróconej mu z tego tytułu przez ubezpieczyciela pozwanego. Zauważyć nadto trzeba, że także w wezwaniu do zapłaty z dnia 9 sierpnia 2013 r. i z dnia 1 września 2014 r. (k. 38 i 39) kwotę 34 200, 72 zł wskazano jako należność główną, nie podając co na nią się składa, a jeśli skapitalizowane odsetki to, od jakiej kwoty i od kiedy były liczone. W tym stanie rzeczy Sąd nie jest w stanie zweryfikować zasadności kwoty żądanej ponad zasądzoną.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy na podstawie art. 441 § 3 k.c. orzekł jak w punkcie I i II sentencji. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., jako początkową ich datę przyjmując dzień 23 kwietnia 2013 r. wskazywany w pozwie. Zauważyć bowiem trzeba, że pozwany już w piśmie z dnia 7 stycznia 2013 r. został wezwany do zwrotu powodowi kwoty 145 443, 85 zł, kiedy to zakreślono mu siedmiodniowy termin na spełnienie świadczenia (k. 29). Kolejne wezwanie kierowane było pismem z dnia 25 stycznia 2013 r. (k. 30), przy czym obejmowało ono już kwotę 88 245, 42 zł, wobec czego uznać należy, że w okresie pomiędzy tymi wezwaniami ubezpieczyciel uregulował część należnej kwoty, o czym pozwany niewątpliwie wiedział z treści kierowanego do niego wezwania, bowiem, jak wynika z pisma ubezpieczyciela z dnia 25 kwietnia 2013 r. wypłata nastąpiła w wykonaniu wniosku ubezpieczonego (k. 33). W tym stanie rzeczy uznać należy, że we wskazywanym w pozwie dniu 23 kwietnia 2013 r. pozwany był już w opóźnieniu w realizacji świadczenia.

Sąd na podstawie art. 333 § 1 k.p.c. a contrario oddalił wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności. W świetle § 1 tego przepisu sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli: 1) zasądza alimenty - co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące; 2) zasądza roszczenie uznane przez pozwanego; 3) wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny. Sąd może nadać wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza należność z weksłu, czeku, warrantu, rewersu, dokumentu urzędowego lub dokumentu prywatnego, którego prawdziwość nie została zaprzeczona, oraz jeżeli uwzględnia powództwo o naruszenie posiadania (§ 2). Sąd może również na wniosek nadać wyrokowi nadającemu się do wykonania w drodze egzekucji rygor natychmiastowej wykonalności, gdyby opóźnienie uniemożliwiało lub znacznie utrudniało wykonanie wyroku albo narażało powoda na szkodę (§ 3). Treść powyższych przepisów wskazuje na brak podstaw do nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności w sprawie. Bezsprzecznie nie zachodzą te, które obligowałyby sąd do nadania tego rygoru, jak również te, które upoważniają sąd do tego, szczególnie, że powód nie tylko nie wykazał okoliczności, uzasadniających w jego ocenie nadanie wyrokowi rygoru, ale co więcej, nawet ich nie wskazał.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.). Każda ze stron poniosła koszty postępowania w wysokości 2417 zł (koszty zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej). Łączne koszty postępowania to zatem 4834 zł. Pozwany przegrał sprawę w 91 %, zatem powinien ponieść koszty wysokości 4 398,94 zł. Skoro poniósł (...) winien zwrócić powodowi kwotę 1981, 94 zł (4 398,94 zł i 2417 zł).